

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta (HE 85/2022 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Valtteri Härmälä, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Harri Haavisto, työ- ja elinkeinoministeriö
- erityisasiantuntija Nicoleta Kaitazis, työ- ja elinkeinoministeriö
- johtava asiantuntija Aki Tilli, Liikenne- ja viestintävirasto
- viestintäpäälikkö Jukka Tolvanen, Autoliitto ry
- toimitusjohtaja Mika Mäkilä, Linja-autoliitto
- edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Valiokunta pitää esitystä tarpeellisena, kannatettavana ja kiireellisenä. Asiantuntijakuulemisessa esitykseen on oltu tyytyväisiä ja sitä on pidetty pääosin hyvänä toimenpiteenä, joka osaltaan tukee kuljetus- ja henkilöliikennepalveluiden saatavuutta koko maassa. Lakiehdotuksen etuna on myös pidetty sitä, että se hyödyttää kaikkia alalla toimivia yrityksiä tasapuolisesti.

(2) Esityksen perusteluissa on pohdittu ehdotuksen vaikutuksia muun muassa biopolttoaineiden tuottajiin ja päästövähennyksiin. Asiantuntijakuulemisessa on esitetty huoli uusiutuvien polttoaineiden riittävydestä ja tuotannosta jatkossa, kun väliaikaisesta helpotuksesta luovutaan. Valiokunta pitääkin tarpeellisena, että selvitetään uusiutuvien puhtaiden polttoaineiden saatavuus ja riittävyys jatkossa.

Valiokunnan lausunto LiVL 24/2022 vp

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Liikenne- ja viestintävaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 9.6.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Petri Huru ps
jäsen Juho Kautto vas
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Jouni Kotiaho ps
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker

Valiokunnan lausunto LiVL 24/2022 vp
Eriävä mielipide

Eriävä mielipide

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annettua lakia. Esityksen mukaan uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitetta alennettaisiin 7,5 prosenttiyksiköllä vuodeksi 2022. Vuoden 2022 jakeluvelvoite olisi näin ollen 12 prosenttia.

Lisäksi jakeluvelvoitteen ylittämistä koskevaa sääntelyä lievennettäisiin väliaikaisesti vuoden 2022 osalta. Ehdotuksen mukaan vuoden 2022 ylitäyttö voitaisiin huomioida kokonaisuudessaan seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitteen täytössä. Esitys liittyy valtion vuoden 2022 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää ehdotusta hyvänä ja tarpeellisena etenkin siksi, koska Venäjän hyökkäys Ukrainaan helmikuussa 2022 on vaikuttanut merkittävästi etenkin polttoaineiden hintoihin. Hinnannousun taustalla on myös koronapandemian hiipumiseen liittynyt kysynnän kasvu. Kaikkia hinnankorotuksia ei hallitus voi kuitenkaan laittaa maailman tapahtumien piikkiin. Hallitus on myös itse syypää syntyneeseen tilanteeseen, sillä se on korottanut rajusti polttoaineiden hintoja vaalikauden aikana. Tämä on tosiasia, josta hallitus ei pysty perääntymään.

Niin ikään valiokuntaryhmämme näkee, että hallitus on myös muilla omilla toimillaan, kuten ylikireällä ilmastopolitiikallaan, lisännyt muutoinkin kansalaisten asumisen, elämisen ja liikkumisen hintaa. Tämäkin on tosiasia, josta hallitus ei pysty perääntymään.

Joka tapauksessa valiokuntaryhmämme näkee, että hinnanalennus on kuljetusalalle ja koko Suomen kilpailukyvyllä erittäin tarpeellinen nyt mm. siksi, koska nopea ja yllättävä dieselin hinnan nousu on romahduttanut kuljetusyritysten kannattavuuden, eikä näin rajuihin kustannusnousuihin ole mahdollisuuksia ollut varautua normaalein liiketoiminnan keinoin. Lisäksi tulee muistaa sekin tosiasia, että kuljetusala maassamme on ajautunut kustannus- ja kannattavuuskriisiin.

Samaten valiokuntaryhmämme näkee, että on myös Suomen huoltovarmuuden kannalta ensiarvoisen tärkeää, että maassa toimii elinvoimainen kuljetusala kotimaisessa omistuksessa. Tämä lämmittää mieltämme erityisesti, sillä eräs mottomme onkin: Ensin suomalainen työ ja yrittäminen — jos aikaa ja rahaa jää, maailman parantaminen.

Toisaalta valiokuntaryhmämme muistuttaa myös siitä, että nyt tehty lievennystoimi on jäämässä varsin vähäiseksi sekä lyhytaikaiseksi, koska esityksen perusteluissa todetaan, että jakeluvelvoitetta olisi tarkoitus korottaa keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman mukaisesti myöhemmin 34 prosenttiin ja jakeluvelvoitteen laskun johdosta saavuttamatta jääneet päästövähennykset kompensoitaisiin jakeluvelvoitteen tultua säädetyksi nopeammilla korotuksilla vuoteen 2030 mennessä. Tämä ei meille perussuomalaisille käy, sillä olemme itse esittäneet ryhmänä koko jakeluvelvoitteen poistamista ainakin väliaikaisesti. Näin toimimalla pystyisimme auttamaan esimerkiksi kotimaan kuljetusyrityksiä pitkäkestoisemmalla tavalla.

Valiokunnan lausunto LiVL 24/2022 vp
Eriävä mielipide

Valiokuntaryhmämme katsoo aivan samoin kuin monet muut asiantuntijatahot, että vuoden 2023 jakeluvuorituksen alennuksesta olisi tullut säättää jo nyt samalla kertaa aivan kuten lausunnoilla olleessa luonnoksessa ehdotettiin. Se olisi antanut polttoaineyhtiöille varmuutta siitä, että alennus toteutuu myös vuonna 2023, ja suunnitelmat olisi pystytty yrityksissä tekemään ajoissa tämän mukaisesti ja siten huomioimaan kahden vuoden kokonaisuus myös yritysten hinnoittelussa.

Lopuksi toteamme PS-valiokuntaryhmänä, että jos asia olisi ollut meidän käsissämme, olisimme poistaneet jakeluvuoritusvaateen kokonaisuudessaan — ainakin väliaikaisesti viimeistään nyt tässä välitarkastelussa.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 9.6.2022

Sheikki Laakso ps

Petri Huru ps

Jouni Kotiaho ps